

[Socialministeren.]

ordning på nordisk basis, men forholdet er det, at invalidepensionsloven i forvejen giver regeringen bemyndigelse til at ratificere en ordning på dette område. Når vi foreslår ændringer i enkepensionsloven, er det, fordi den ikke giver tilsvarende bemyndigelse.

Jeg beklager, at jeg ikke til det ærede medlem hr. Bækgaard kan give oplysning om enkepensionernes størrelse i de forskellige lande her på stående fod. Det ærede medlem nævnte, at man måske kunne lave en omflytningspension, pensionsfondsudligning eller noget lignende. Man har hidtil anlagt den grundbetragtning, at hvert land overtog sine egne udgifter inden for en 5 års periode, hvorefter det nye opholdsland overtog forpligtelserne. Stort set vil det komme til at gå op i det lange løb, så jeg tror ikke, der er særlige udligningsproblemer i det.

Det ærede medlem hr. Albertsen spurgte, hvordan det vil gå med børnetillægget og herunder med børnetilskuddet, når en pensionist i henhold til denne nye konvention flytter sin enkepension til et andet nordisk land. Jeg kan herom oplyse, at ved at enkepensionen flyttes til et andet nordisk land vil eventuelle tillæg til denne pension, dermed også børnetillæg, følge med som en fast bestanddel af den pågældende enkepension. Det forudsættes allerede nu i artikel 3 i konventionen om nordisk social tryghed. Med børnetilskuddet forholder det sig lidt anderledes, idet det her i landet jo er knyttet til skattesystemet og børnetilskuddet kun betales til den, som er fuldt skattepligtig til staten. Ved flytning til andet land vil der altså opstå det problem, at vedkommende pensionist må søge om børnetilskud efter dette andet lands regler. De er lidt varierende. Jeg kan imidlertid nævne, at efter svenske regler vil man have ret til børnetilskud, når man er mandtalskreven, og det sker vistnok inden for et år. Der kan altså være en ganske kort periode, hvor der er nogle problemer. Ellers må det være efter det pågældende lands egne regler, men børnebidrag kan altså flyttes over med pensionen.

Både det ærede medlem hr. Albertsen og det ærede medlem hr. Bækgaard talte om ratifikationen. Jeg vil gerne benytte denne

lejlighed til at sige, at når socialministeriet og regeringen får den bemyndigelse, der nu ligger i lovforslaget, og vi i forvejen har den, vi har i invalidepensionsloven, så vil det ikke vende tilbage til folketinget til ratifikation. Fremgangsmåden er den, at en af kongen dertil befuldmægtiget underskriver et udkast til den konvention, der er tale om. Den træder derefter i kraft den 1. i måneden to måneder efter, at samtlige andre nordiske lande har skrevet under. Selvfølgelig udsendes der — det står også i bestemmelserne — en bekendtgørelse til den danske befolkning om, at nu sker det og det, men det sker altså, om jeg så må sige, således, at det kommer til at virke ca. to måneder efter, at landene har tiltrådt.

Jeg takker igen for forståelsen for lovforslaget og ganske særlig for forståelsen for det nordiske synspunkt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Albertsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten [af Aksel Larsen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 36) findes i tillæg A. sp. 533, fremsættelsen i tidenden sp. 1158).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (Poul Hansen): Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger om det foreliggende lovforslag.

Til indledning vil jeg gerne minde om, at tidspunktet for ændringer i ligningsloven, som skal have virkning for skatteåret 1965-66, og som skal tages i betragtning ved udformning af selvangivelsen, jo nu er forpasset. Det blev jo klart bl. a. ved drøf-

[Finansministeren.]

telserne af ligningsloven sidste år, at man ikke kunne gøre regning på at få væsentlige ændringer gennemført i et folketingsår med sigte på det efterfølgende skatteår.

Når det er sagt, skal jeg tilføje, at regeringen ser med sympati på tanken om en forhøjelse af lønmodtagerfradraget. Jeg går ud fra, at vi på en eller anden måde vender tilbage til dette spørgsmål i løbet af dette folketingsår med henblik på skatteåret 1966-67. I denne forbindelse minder jeg om, at regeringen har til hensigt at fremsætte forslag om en kildeskatorkning. Der vil lønmodtagerfradraget jo blive medtaget, omend ordnet på en anden måde end hidtil.

Jeg kan ikke anbefale forslaget om en forhøjelse af hustrufradraget i betragtning af, at regeringen selv vil fremkomme med forslag om en særbeskatningsordning for selvstændige hustruindtægter som nævnt i går — et lovforslag, jeg havde håbet at kunne fremsætte før jul, men som vil komme straks i det nye år, når folketinget atter samles. En forhøjelse af hustrufradraget som her foreslået vil ikke passe ind i det system, der vil blive tale om i det nævnte særbeskatningsforslag, som jeg indtil videre må anse for bedre egnet til at løse de problemer, der i denne sammenhæng er tale om.

Ordføreren for forslagsstillerne (Aksel Larsen): Jeg beklager, at finansministeren giver udtryk for, at dette lovforslag er kommet for sent frem til at kunne få virkning for det kommende skatteår, hvis det skulle blive vedtaget. Jeg vil erindre om, at vi flere gange har været ude for, at ligningsloven blev ændret i november eller december måned, og at det kunne lade sig gøre at tage hensyn til sådanne ændringer og praktisere dem. Jeg tror også, det kunne være sket i dette tilfælde. Jeg erkender, at vi burde være kommet med lovforslaget noget før, men det forholder sig, som jeg sagde i fremsættelsestalen, sådan, at vi faktisk regnede med, at regeringen under en eller anden form ville komme med ændringsforslag til ligningsloven — det har vi oplevet flere gange — selv om ligningsloven nu behandles anderledes end tidligere, og så ville vi foretrække at komme med vore forslag som ændringsforslag hertil. Vi

tænkte, at enten havde regeringen måske nogle tekniske ændringsforslag til ligningsloven, eller også ville regeringen selv tage initiativet til at foreslå forhøjelse af lønmodtagerfradraget, eller måske ville regeringen være kommet i rette tid med sit bebudede lovforslag om ændringer i sambeskatningsreglerne. Ingen af delene er sket, og da vi blev klar over, at der ikke ville ske noget, kom vi med vort lovforslag, og vi kan kun beklage det, hvis det af tidsmæssige grunde ikke kan få virkning fra det næste skatteår.

Naturligvis er jeg glad for, at den højtærede finansminister ser med sympati på, at lønmodtagerfradraget bliver forhøjet; det giver da i hvert fald håb for fremtiden. Jeg må i øvrigt sige, at man må ikke tro, at socialistisk folkeparti egentlig er særlig begejstret for lønmodtagerfradraget og andre lignende fradrag. Vi kan kun affinde os med dem, fordi vi har en temmelig tosset skattelovgivning, som navnlig er uretfærdig imod lønmodtagere, og fordi skatteligningen ikke er effektiv over for stort andre end netop lønmodtagere. Det er egentlig også den reelle begrundelse for, at vi overhovedet har et lønmodtagerfradrag, og det er så mange år siden, det blev fastsat til 400 kr., at det for længst burde være ført à jour.

Noget lignende kan siges om fradraget for selverhvervende hustruer. Jeg erkender, at hvis regeringen har et bedre forslag til løsning af dette problem, er det naturligvis en fordel, men jeg vil altså gerne se manden, før jeg tager hatten af.

Jeg beklager meget, at den højtærede finansminister overhovedet ikke udtalte sig om nr. 3 i vort forslag til lov om ændring i ligningsloven. Det er da i hvert fald noget, som egentlig godt kunne have været gennemført fra det kommende skatteår — dette med at den selverhvervende hustru skal skrive under på selvangivelsen og være ansvarlig for, at hendes indtægt er opgivet rigtigt. Man taler så meget om, at kvinden i alle henseender skal have samme ret som manden. Jeg vil erkende, at det nok ikke har nogen praktisk betydning at sige, at kvinden overhovedet skal underskrive selvangivelsen og dermed også være garant for, at opgivelserne vedrørende mandens løn er rigtige, for sådan som ligningsloven er affat-

[Aksel Larsen.]

tet, er det ganske tydeligt, at man går ud fra, at enten har hustruen i visse tilfælde ikke mulighed for at kontrollere det, eller også vil hun ikke engang få selvangivelsen at se.

Det er jo derfor, man i ligningsloven har indsat en bestemmelse om, at hustruen kan gå til skattevæsenet og få lov til at se mandens selvangivelse. Men man kunne da i hvert fald ændre den temmelig tåbelige og urimelige praksis, vi har haft hidtil, at det er ægtemanden, der underskriver selvangivelsen på begge vegne. Hvis den ikke er underskrevet af ham, er den ugyldig, og det er altså ham, der skal garantere for, at hustruens indtægt er korrekt opgivet. Det kunne illustreres med mange andre praktiske eksempler, hvor gal den er. Jeg skal kun minde om, hvad det tidligere ærede medlem fru Edel Saunte har sagt. Hun har gjort opmærksom på, at hun er sambeskattet med sin mand, at det er hende, der har langt den største indtægt, men manden, der skal underskrive selvangivelsen og være ansvarlig for, at hendes indtægt er rigtigt opgivet, og hvis hendes indtægt er forkert opgivet, er det manden, der bliver straffet, ikke hende, selv om hun måske i praksis har begået snyderiet. Nå ja, jeg beskylder ikke fru Edel Saunte for at begå skattesnyderi, aldeles ikke, men jeg refererer faktisk, hvad Edel Saunte flere gange har fremført, i hvert fald i udvalgsforhandlinger om skatte- lovgivningen.

Jeg beklager som sagt, at finansministeren ikke har udtalt sig om dette, og jeg vil tro, at selv om vort forslag først blev fremsat den 1. december, kunne man i hvert fald nok have nået at tage hensyn til denne del af forslaget; det måtte have været muligt at få det med i vejledningen vedrørende selvangivelserne.

Peter Nielsen: Se, hvis jeg nu havde befundet mig hjemme i en nordjysk forsamling, hvor tonen er lidt mere bramfri, så ville jeg have sagt, at dette forslag er et skægforslag. Det har jeg jo ikke lov til at sige, men jeg forstår nærmest lovforslaget sådan, at forslagsstillerne har ønsket at fastslå deres principielle stilling, inden arbejdet med en skattereform skal begynde. De ærede forslagsstillere har jo været med

så mange gange i udvalget angående ligningsloven, at de ved, at den allersidste frist for, at loven kan få betydning for det kommende skatteår, er den 1. december; inden dette tidspunkt må ligningsloven være vedtaget. Det er netop denne dato, man har fremsat lovforslaget på, så alene af den grund kan man sige, at der her er fremsat et forslag, som slet ikke er gennemførligt på nogen måde. Man kan heller ikke anføre dette: ja men vi har ventet på regeringens initiativ, for i åbningstalen er det udtrykkeligt sagt, at man vil fremsætte forslag om ændring i ligningsloven vedrørende sambeskattningens ophør, og det er jo ganske klart, at det først kan få gyldighed for det næste skatteår igen, 1966-67. Ligeledes har man fået at vide, at der kommer et kildeskatforslag, hvor man vil komme med standardfradrag i langt højere grad end hidtil. Der er altså ikke nogen undskyldning for, at man ikke har kendt regeringens standpunkt inden den tid, og det er vel som sagt — ja, hvordan er det, man bør sige det — af principielle grunde, at forslaget er fremsat.

Må jeg sige om de to ting, det omhandler, at vi er da ganske klar over, at lønmodtagerfradraget ligesom alt andet er underkastet forandringens lov, og det har vel også for længe stået på de 400 kr. og må i hvert tilfælde under en eller anden form pristalsregulere, når vi nu kommer til den såkaldte skattereform, men det er dog værd at gøre opmærksom på, at vi har lønmodtagerfradrag B, og det må understreges, at en lønmodtager i ligeså høj grad som alle andre har lov til at fratække de faktiske udgifter, han har ved indtægtens erhvervelse. Lønmodtagerfradrag A er jo i sin tid lavet navnlig for at lette ligningsmyndighederne, så at man ikke her skulle have en masse vrøvl både med skatteyderen og med andre om et sådant fradrags berettigelse. Mange gange skændtes man jo her om 10 eller 15 kr.; og det vil vel nok være på sin plads for yderligere at lette ligningsmyndighederne arbejdet, at dette lønmodtagerfradrag A sættes noget højere op, således at man undgår alle disse B-sager, som for øjeblikket bebyrder både skatteråd og landsskattebetjent. Som sagt, forslaget kan rent teknisk ikke gennemføres med virkning for det kommende skatteår, men det er ganske klart, at når vi kommer til forårets arbejde, må vi se på de faste

[Peter Nielsen.]

fradrag — det er jo også bebudet — med henblik på at få dem standardiseret og dermed også få lønmodtagerfradrag A gjort større.

Hvad angår de to andre ændringer: at hustruen med retsvirkning skal underskrive selvangivelsen, og at hustrufradraget forhøjes, er det ganske klart, at det, der har interesseret forslagsstillerne, har været tanken at komme først, ikke det rent saglige, for der er jo bebudet forslag herom, og at gennemføre en anden form for hustruens underskrift på selvangivelsen kan slet ikke lade sig gøre nu den 11. december, da selvangivelserne for længst er gået i trykken. Det vil være ganske umuligt. Derimod kunne man godt forhøje hustrufradraget, idet beregningen heraf foretages af de skattelignende myndigheder, men dette spørgsmål kan ikke løses blot derved, at man siger, at nu hæver vi det til et vilkårligt tal; det må finde sin endelige afgørelse, når der foreligger forslag om sambeskatningens ophævelse. At man så stadig væk skal have hustrufradrag, ikke for at mildne på progressionen, der ikke får nogen betydning i den forbindelse, når sambeskatningen ophæves, men som erstatning for det såkaldte naturalietab, kan være rigtigt nok, og skal man se på hustrufradraget ud fra den synsvinkel, trænger det til en forhøjelse. Det blev i 1946 fastsat til 2.000 kr. og der ville da ikke være noget at sige til, at det blev sat op til 4.000 kr., men jeg tror, det bedste vil være til sin tid at tage standpunkt til, hvordan dette hustrufradrag skal beregnes fremtidig. Hvis man udelukkende skal se på det som erstatning for naturalietab, bliver det nødvendigt med henblik på udearbejdende hustruer at have dette noget stærkere præciseret.

Jeg har set selvangivelser, hvoraf det fremgik, at hustruen som bestyrelsesmedlem i sin mands familieaktieselskab fik nøjagtigt 4.000 kr. i honorar, det vil sige, at hun fik højeste hustrufradrag. Skal vi over til højere hustrufradrag i forbindelse med sambeskatningens ophævelse, vil jeg mene, at det bliver nødvendigt at kulegrave hele spørgsmålet om hustrufradraget og forhøje det dér, hvor det virkelig er berettiget, og måske helt afskaffe det, hvor det drejer sig om tilfælde som det, jeg lige har nævnt.

Hvad angår det foreliggende lovforslag,

er det som sagt simpelt hen teknisk uigen-nemførligt, og jeg kan ikke anbefale det, men derfor kan vi godt drøfte det videre under en eller anden form.

Nathalie Lind: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Foged, på grund af arbejde i finansudvalget er forhindret i at være til stede, skal jeg gøre nogle bemærkninger om det foreliggende lovforslag.

Selv om mit parti principielt er velvilligt indstillet over for og indser nødvendigheden af, at der på flere af disse områder sker ændringer i den gældende lovgivning, mener vi ikke, at spørgsmålet kan tages op nu.

Jeg skal ikke gå i detaljer vedrørende de enkelte bestemmelser, men blot nævne, at det glædede mig at høre, at den ærede ordfører for socialdemokratiet, hr. Peter Nielsen, forudså, at vi nu skulle til at tage spørgsmålet om en skattereform op. Jeg mindes ved gennemlæsning af Folketingstidende, at det ærede medlem ved anden behandling af ligningsloven i maj måned 1964 udtrykkelig sagde, at det måtte blive den første og den største opgave for det folketing, der blev valgt den 22. september, at komme i gang med en skattereform, og herunder skulle også sambeskatningen løses. Mange er derfor noget skuffet over, at det forslag, som finansministeren har bebudet, stadig ikke foreligger, og det er naturligvis især for mange en skuffelse, at det ikke er muligt, at et sådant forslag kan få virkning fra det førstkommende skatteår 1965-66. Oprindeligt og så sent som i forbindelse med udskrivningsloven udtalte finansministeren, at vi kunne forvente et forslag inden jul. Nu lader det til, at vi skal hen i januar måned, men jeg håber som sagt, at vi snarest må få det, således at der bliver tid til en virkelig indgående forhandling.

Da den ærede ordfører for socialdemokratiet gik noget ind på spørgsmålet om hustrufradrag, skal jeg uden at gå i detaljer blot generelt herom sige, at jeg tror, det ville blive en sovepude, som ville vanskeliggøre en senere rationel løsning af hele sambeskatningsproblemet, hvis vi startede denne løsning med at forhøje hustrufradraget. Jeg vil også her nævne, at hvis vi vælger den mere isolerede løsning på sambeskatningsproblemet, som forhøjelsen af hustrufradraget er, vil vi se, at den forskelsbehandling,

[Nathalie Lind.]

der i dag finder sted af de medhjælpende hustruer, vil blive større endnu.

At selve spørgsmålet trænger sig på og at både lønmodtagerfradrag og hustrufradrag, som har været uændret i mange år, er for små, det erkender vi, men vi mener som sagt, det må tages med i en større helhed i forbindelse med den skattereform, vi håber snart at få et udspil til fra regeringen.

Må jeg endelig om det sidste spørgsmål, hustruens underskrift på selvangivelsen, sige følgende. Principielt har jeg da intet imod, at den, der har indtjent nogle penge, selv skal attestere, hvad indkomsten har været, men der er blot det aparte ved vor lovgivning, at mens voksne mennesker ellers selv bliver skatteretlige subjekter, altså selv skal betale skat af det, de har tjent, sker der det, som professor Thøger Nielsen, vor skatteekspert, engang har sagt, at når personer af et vist køn indgår forbindelse med visse personer af et andet køn, ophører de at eksistere skatteretligt, og så er det lidt mærkeligt her pludselig at ville genoplive dem på denne måde og give dem et ansvar. Ansvar har man naturligvis i forvejen, hvis man forsætligt medvirker til skattesnyderi eller skattesvig, og jeg synes også, det på dette punkt må være rimeligt, at vi afventer og ser. Får vi en virkelig særbeskatning, løses spørgsmålet allerede af den grund.

Hagen Hagensen: Til det foreliggende lovforslag vil jeg gerne gøre den bemærkning, at da man i foråret var færdig med ligningsloven, var der enighed om, at der ikke med virkning for det skatteår, der nu stunder til, kunne komme flere ændringer med. Til gengæld var man også enig om, at man meget snart skulle se at komme i gang med det virke for den skattereform, som vi alle sammen sukker efter og ofte taler om, men endnu ikke har set noget positivt forslag om.

Jeg vil derfor have lov til at sige om det foreliggende lovforslag, at for så vidt angår lønmodtagerfradraget, må det være således, at der fra mit parti ses med sympati på en forhøjelse heraf, og vi har da også udtalt at ville virke herfor ligesom for gennemførelsen af fradrag for medarbejdende hustruer og for en ajourføring af hustrufradraget, indtil sambeskatningens virkninger

falder bort. Det er dog et spørgsmål, om det skal ske på den måde, det er foreslået her, om det er rimeligt bare at doble de to beløb, lønmodtagerfradrag A og hustrufradraget. Jeg må mene, at man i hvert fald må tage en pristalsregulering ind, for så vidt angår lønmodtagerfradraget, og for hustrufradragets vedkommende bør også de medarbejdende hustruer drages med ind i billedet, når vi skal lovgive herom.

Dels når henses til tidspunktet for lovforslagets fremsættelse, der betyder, at en gennemførelse i alt fald for lønmodtagerfradragets vedkommende ikke er praktisk mulig med virkning for skatteåret 1965-66, dels når henses til hustrufradragets mere sammensatte karakter og det forhold, at vi ret snart, forhåbentlig da, ser et forslag om særbeskatning af hustruindkomster, findes spørgsmålene at måtte henskydes til behandling i forbindelse med behandlingen af øvrige ændringer af ligningsloven.

Må jeg om hustruernes medunderskrift på selvangivelsen sige, at det er vel et spørgsmål, hvor meget der kan forlanges af en sambeskattet hustru. De beskattende myndigheder kender hende ikke, hun er kun et appendiks, som får lov til at være med til at tjene pengene, men faktisk ikke har nogen indflydelse på, hvad der derefter sker. Det fremsatte forslag, § 1, nr. 3, løser ikke de spørgsmål, som hustruernes medvirken til selvangivelsen kan give. Hun får efter lovforslaget pligt til at oplyse, for så vidt selvangivelsen indeholder noget om, hvad hun har tjent ved selvstændig virksomhed eller ved arbejdet for fremmede, om det er rigtigt ført op på selvangivelsen. Hvis hun ikke gør det, bliver selvangivelsen ugyldig, for så vidt angår den pågældende indkomst, men når hun ingen oplysning har afgivet, så er man for mig at se lige vidt. Det hjælper derfor ikke på skatteligningen, i hvert fald ikke på den måde man har udformet lovforslaget, og der er ikke efter lovforslaget tillagt hustruen nogen ret med hensyn til den fælles selvangivelse, bortset fra den hun har med hensyn til, at så længe hun samlever med manden, kan hun forlange at få hans selvangivelse at se og gøre sig bekendt med, hvad der er selvangivet.

Alt i alt må jeg om lovforslaget sige, at det på en måde må anses for at være kommet for sent og på en anden måde at være

[Hagen Hagensen.]

kommet for tidligt, idet det må tages med ind i overvejelserne af de øvrige forhold, der senere kommer til drøftelse af ligningsmæssig art.

Når jeg har sagt det, vil jeg dog gerne i anledning af det ærede medlem hr. Peter Nielsens og den højtærede finansministers bemærkninger tilføje, at jeg finder, at vi har måttet vente alt for længe på forslaget om særbeskatning og andre forslag, der knytter sig dertil. Det tyder næsten på, at den siddende regering slet ikke var klar over, at den skulle være regering efter den 22. september i år. Der blev sagt i fjor, da vi behandlede ligningsloven, at det var den største og første opgave, vi skulle i gang med i det folketingsår, vi nu er i, og vi har faktisk til dato næsten intet set herom. Jeg finder det urimeligt, at det skal udskydes på ny; det kunne for mig at se for længst have været gjort færdigt, således at man kunne være kommet i gang med en behandling heraf. Betænkningen om sambeskatning har for længst passeret årsgrænsen, og jeg må mene, at der har været så rimelig tid til at udarbejde tingene, at vi også kunne have ventet, at de havde foreligget til behandling i efteråret her i det høje ting. Jeg tror faktisk, at man da med lyst ville være gået i gang med opgaven for at se at få klaret begyndelsen til det, der skulle være en skattereform her i landet.

Axel Sørensen: Begrundelsen for de fradrag, som foreslås i det foreliggende lovforslag, er, at der bør finde en pristalsregulering sted, og set på baggrund af en del pristalsreguleringer, der har fundet sted her i tinget i de senere dage, kan man vel sige, at det er et synspunkt, som det kan være rimeligt at optage i et lovforslag på nuværende tidspunkt. Men der er også hensynet til den ligningslov, hvorefter skatteligningen skal finde sted for det kommende skatteår, og som for længst er gjort færdig her i folketinget. Vi må erkende, at der er forskellige ting, som den højtærede finansminister

måske også vil komme med forslag om, men det må så først få virkning for efterfølgende skatteår.

Nu har altså forslagsstillerne begrundet dette lovforslag, og man kan jo så spørge, om dette lovforslag er til udvortes eller til indvortes brug, om det er fremkommet for at tilfredsstille vælgerne, eller det har saglighedens præg; man kan vel sige, at det er en blanding af begge dele.

Der er altså problemer, men det radikale venstre vil mene, at det, der her er fremsat forslag om, kan danne grundlag for en drøftelse. Jeg vil dog gerne sige, at man efter min opfattelse skal være en lille smule forsigtig med at forhøje fradrag, samtidig med at man ønsker en ny skattereform, der, hvis den gennemføres efter enkeltes ønsker, kan komme til at gå i retning af en forenkling, og hvis den gennemføres fuldt ud efter disse tanker, bliver der næppe brug for disse fradrag, der måske så må falde bort.

Vi skal også huske på, at der er et problem vedrørende hustruindtjening i ægtefælles bedrift; i sådanne tilfælde sker der i dag ikke noget fradrag i den fælles indtægt, som hustruen er med til at bringe op til de sidste beskatningskroner, når den fremkommer på selvangivelsen. Ved en forhøjelse af hustrufradraget som forslaget i det foreliggende lovforslag ville man yderligere vanskeliggøre forholdene for disse hustruer, som bidrager til den fælles indkomst.

Ud fra disse betragtninger vil mit parti give udtryk for en venlig indstilling over for de ting, som er nævnt i lovforslaget, men vi mener, at de bør indgå i den almindelige drøftelse af videregående art om en skattereform, som må blive aktuel i den kommende tid.

Johan Asmussen: Når det drejer sig om et lovforslag som det foreliggende, er det noget vanskeligt at overholde forretningsordenens § 11, der jo i den senere tid med megen berettigelse er blevet et omkvæd fra det høje formandsæde.

Selve lovforslaget er naturligvis en slags

[Johan Asmussen.]

udslag af den stadig manglende helheds-løsning af hele skatteproblemet — sådan som det også er blevet påpeget af flere af de tidligere ordførere — og derfor kan man i og for sig ikke fortænke forslagsstillerne i, at de, når man nu har ventet så længe på en sådan omfattende helhedsløsning, mister tålmodigheden og kommer med et par håndplukkede forslag med hensyn til enkeltheder. Men det er jo nok for sent til, at de kan gennemføres, selv om jeg er opmærksom på, at lovforslaget er fremsat den 1. december, og det var, så vidt jeg husker, den dato, som det ærede medlem hr. Peter Nielsen nævnte som den sidste rettidige dato, hvis der skulle være chance for at få det vedtaget med virkning for det kommende skatteår.

Jeg kan sige, at mit parti ikke er uden forståelse for de tre punkter, lovforslaget drejer sig om.

Med hensyn til det første, forhøjelse af lønmodtagerfradraget, vil jeg sige, at vi er principielt modstandere af standardfradrag i det hele taget. Det er en nødløsning af teknisk art, som i videst mulig udstrækning burde undgås. Som det også er sagt her i dag, har meningen med lønmodtagerfradrag A i sin tid været en lettelse fortrinsvis for ligningsmyndighederne. For så vidt kunne der jo være nogen mening i at forhøje den grænse noget. Om der i givet fald ville være tilstrækkelig basis for at fordoble det, kan man være noget i tvivl om. Jeg kunne tænke mig, at det ærede medlem hr. Peter Nielsen har ret i sine betragtninger, der gik ud på, at reglerne efter fradrag B vel i det store og hele måtte være tilstrækkeligt til løsning af det, det gælder om, nemlig at give skatteyderne mulighed for at fradrage de udgifter, der er forbundet med indtægtens erhvervelse, — og det er det, der er det afgørende.

Netop et fradrag som lønmodtagerfradraget har jo den særlige egenskab, at det interesserer grumme mange mennesker, og når der fremsættes forslag om fordobling af sådan en takst, kan det vel i nogen grad ses på baggrund af det store antal personer, som det ville glæde, hvis det gennemførtes.

Hvad forhøjelsen af hustrufradraget angår, er der jo ikke tvivl om, at den omstæn-

dighed, at vi overhovedet har en sådan regel om hustrufradrag, hænger direkte sammen med selve det progressive system og med sambeskatningen. Hvis vi ikke havde de systemer, var der ingen grund til noget hustrufradrag.

Hvad sambeskatningen angår, er vi i de uafhængige principielt imod sambeskatningens virkninger. Jeg skal ikke nærmere komme ind på, hvad de virkninger er — dem kender vi alle sammen. Vi er i allerhøjeste grad imod virkningerne. Der er ikke her tale om at tage stilling til selve sambeskatningen og en eventuel ophævelse som sådan, men jeg kan ikke lade være med, når vi overhovedet strejfer emnet — og nogle af de ærede forrige ordførere har også strejft det — at understrege, at en ophævelse af sambeskatningen jo medfører ganske overordentlig store betæneligheder vedrørende de medarbejdende og de hjemmearbejdende hustruer. En isoleret ren ophævelse af sambeskatningen kan vanskeligt undgå at betyde en forskelsbehandling, en diskriminering over for de andre kategorier af hustruer, dem, der arbejder med i mandens bedrift, og de hjemmearbejdende. Det er et så omfattende og så vigtigt problem, at man ikke kan være omhyggelig nok, når dette spørgsmål skal løses, med at løse det på en sådan måde, at der ikke opstår uretfærdig forskelsbehandling.

Må jeg have lov til at benytte lejligheden til i forbindelse med dette spørgsmål at gøre opmærksom på, at baggrunden for vanskelighederne med hensyn til de medarbejdende hustruer jo nok er af teknisk art. Man har altid anset det for umuligt at give de samme fradragsmuligheder for medarbejdende hustruer, som man har anset for naturlige med hensyn til hustruer, der har indtægt hos fremmede. Men forholdet er det, at den forskelsbehandling, som der ligger deri, i virkeligheden er noget, som man ikke havde i indkomstskattens barndom. Man skal ganske vist så langt tilbage som til en lov af 2. juli 1870 om reglerne for udskrivning af indkomstskat, hvor det i § 2, stk. 4, 2. punktum, angående driftsomkostninger og muligheden for fradrag af dem hedder:

„Til driftsomkostninger henregnes dog ikke, hvad der er anvendt til egen og families underhold og betjening, selv om

[Johan Asmussen.]

dens medlemmer ved personligt arbejde har medvirket til erhvervet,"
og så kommer det:

„medmindre nogen af disse stadig udfører en sædvanlig lønnet medhjælpergerning.“

Det vil altså sige, at man dengang har haft klart øje for, at hvis et familiemedlem, det være sig en hustru eller anden, virkelig udfører en lønnet medhjælpergerning, så bør der selvfølgelig også dér ske fradrag, så er det også en slags driftsudgift. Bestemmelsen er senere faldet bort. Jeg har ikke haft lejlighed til nærmere at fordybe mig i spørgsmålet, men sådan var tanken i indkomstskattens barndom.

Senere har man indført en forskelsbehandling, og det er den, der er det store problem, når man skal til at beskæftige sig med hele spørgsmålet om sambeskatningen, og det bør man ikke gøre, uden at det bliver som et led i en hel skattereform, en helhedsløsning på det område.

Det tredje punkt i lovforslaget drejer sig om hustruens underskrift. Dertil vil jeg sige, at jeg synes, det er meget forståeligt og umiddelbart i og for sig rimeligt at indføre en sådan regel. Jeg tror, som det ærede medlem hr. Hagen Hagensen var inde på, at man måske nok skal overveje de rent juridiske konsekvenser noget. Det er måske ikke helt oplagt, hvordan de kan blive. Bl. a. vil jeg pege på, at det står mig ikke helt klart, om en sådan bestemmelse vil medføre konsekvenser med hensyn til den regel, der gælder i øjeblikket vedrørende selve hæftelsen for skatten; nu er det jo sådan, at man ikke kan udpante hos hustruen, før man forgeses har søgt at udpante hos manden. Jeg tør ikke sige, om den foreslåede ændring på det punkt ville medføre nogen forandringer, sådan at man fremtidig ville kunne skride til direkte skatteudpantning over for hustruen, hvor det drejer sig om en indtægt, som stammer fra hende selv, og hvor hun har attesteret beløbets rigtighed på selvangivelsen.

Ligesom de øvrige ærede ordførere må jeg indtil videre på mit partis vegne afvente begivenhederne. Det er jo muligt, at vi ikke kommer til at gense dette forslag i form af egentlig lov, men som led i en større helhed.

Finansministeren (Poul Hansen): Efter denne ret indgående diskussion har jeg for min del ikke noget at sige til den ærede ordfører for forslagsstillerne. Det, jeg kunne have sagt, er sagt indtil flere gange af de øvrige diskussionsdeltagere.

Jeg har alene en bemærkning til det ærede medlem hr. Hagen Hagensen, som kritiserede, at der ikke allerede forelå forslag til en skattereform. Nu er det jo lidt varierende fra det ene ærede medlem til det andet, hvad man egentlig forstår ved en skattereform; jeg har forstået, at det konservative folkeparti især lægger vægt på lettelserne i den direkte beskatning. Der er jo fremsat forslag til udskrivningslov — jeg har ganske vist fået at vide, at det er ingen skattereform — men det er altså, hvad der efter regeringens opfattelse i hele den finansielle situation er mulighed for at gennemføre af lettelser.

Så har man talt om særbeskatningsforslaget. Jeg ville da meget gerne have kunnet fremsætte det tidligere, men den forudsætning, hvorunder vi behandlede det sidste år, var jo den, at det skulle være et led i en kildeskattordning. Dengang blev der fremsat det ønske, om man ikke kunne tage dette lovforslag separat, og det er klart, at det jo blev så meget mere nødvendigt efter det udfald, valget fik, at bringe det frem først. Men der har været et ganske stort teknisk arbejde med det. Man var jo begyndt at arbejde med sagen i sommer, men arbejdet var ikke tilendebragt, da folketingsåret begyndte; jeg havde som sagt regnet med at kunne være fremkommet med lovforslaget nu før jul, men så er der dukket komplikationer op i relation til kommuneskattordningen, som vi er nødt til at se på, forinden lovforslaget kan fremsættes. Hvis det var en enkel og ligetil sag som f. eks. at ændre nogle satser i udskrivningsloven eller lignende, så havde det jo nok kunnet foreligge, men det er ret så kompliceret.

Som sagt, arbejdet med disse ting bliver fremmet mest muligt, men det ærede medlem ved jo såvel som jeg, at vi også har et problem med personale og personalemangel såvel i skattedepartementet som andre steder. Derfor kan ikke alle ting gå så hurtigt, som vi også gerne selv så i regeringen. Jeg synes, jeg skylder at gøre disse bemærkninger.

Ordføreren for forslagsstillerne (Aksel Larsen): Jeg synes ikke, det er helt rimeligt at bebrejde os, at vi er kommet med et lovforslag, og det er slet ikke rimeligt at bebrejde os det på den måde, det ærede medlem hr. Peter Nielsen gør, idet han siger, at vi ønskede at komme først. Det ønskede vi aldeles ikke. Hvis vi havde ønsket at komme først, så var vi naturligvis kommet med vort lovforslag i oktober; men vi var ærlig talt i god tro; vi gik ud fra, at regeringen ville komme med et eller andet forslag i forbindelse med ligningsloven. Det har man lovet på forskellig måde, vi har oplevet det tidligere, og så ville vi vente. Vi var desuden i den situation, at det konservative folkeparti, som dog endnu er et større parti end vort parti, i sit valgprogram konkret havde sagt, at det ville sørge for, at lønmodtagerfradraget og hustrufradraget blev forhøjet, og så tænkte vi, at det kunne jo være, at der var lidt mere end sympati for et sådant forslag fra den side. Vi tænkte, det kunne være, at de konservative ville komme med det. Da det blev os klart, at der ikke kom noget forslag fra regeringen, så mødte vi frem, og nu siger man, det er for sent. Ja, det beklager jeg altså meget, men det skyldes altså, at vi troede for meget på løfterne fra bl. a. regeringen eller regeringspartiet. Og i øvrigt kan jeg egentlig ikke indse, det er for sent, for det ærede medlem hr. Peter Nielsen siger jo selv, at hvad angår hustrufradraget, da kunne det egentlig godt gennemføres. Det behøver bare at vedtages her, så skal ligningsmyndighederne rette sig efter det og ordne det fornødne. Når det ærede medlem erkender, at det er muligt, så er det, i hvert fald hvad den del af forslaget angår, ikke for sent, og så er det ubegribeligt, at det ærede medlem hr. Peter Nielsen siger, at forslaget simpelt hen er teknisk uigennemførligt, når han samtidig for en del af forslagets vedkommende siger, at det er gennemførligt.

Det ærede medlem hr. Peter Nielsen sagde, at lønmodtagerfradraget alt for længe har stået på 400 kr. Det er formodentlig ikke en overbevisning, det ærede medlem har fået under denne debat. Den har han formodentlig haft i flere år. Hvorfor har han og hans parti så ikke foreslået en forhøjelse for længst? Et forslag herom kan altså først

blive behandlet her i tinget, når vi kommer med det. Det gode, det ærede medlem hr. Peter Nielsen vil, det gør han ikke, men det onde, som han ikke vil, det tillader han alligevel fortsætter med at eksistere. Hvis der ikke kommer noget andet godt ud af dette, så kommer der i hvert fald det ud af det, at nu er forslaget rejst, og får vi forslaget i udvalg, nå, ja vel, så er jeg klar over, at så når det ikke at komme i betragtning ved det kommende års skatteligning, men så kommer man ikke uden om det, og jeg vil være meget glad for, at det ligger i et udvalg, for jeg tillader mig fortsat at have visse tvivl med hensyn til den praktiske gennemførlighed af forslagene, hvad angår skattereform, kildeskat og sambeskatning, som er bebudet fra regeringen. Jeg vil blive glædelig overrasket, hvis der kommer brugbare forslag dér, men jeg vil altså gerne se manden, før jeg tager hatten af.

Jeg har ikke spor imod, at de medarbejdende hustruer også får en skattelettelse under en eller anden form, at man får et fradrag dér, som det ærede medlem hr. Hagen Hagensen talte om. Jeg vil blot sige, at det er jo fuldkommen lovligt at stille ændringsforslag fra det konservative folkepartis side, hvis det har nogle ideer i den retning. Hvis man mener, at vi har ramt forkert, når vi siger 800 kr.s lønmodtagerfradrag, så kan man jo komme med et andet tal fra den side, så kan vi diskutere, hvad der er det rigtige, men der må da fremsættes forslag, for at vi overhovedet kan få en diskussion om det.

Hvad angår at der ikke i vort forslag er tillagt hustruen nogen særlig ret til at blive bekendt med selvangivelsen og underskrive den, så er dette i overensstemmelse med den eksisterende ligningslov; den har nemlig nøjagtig samme ordlyd, at hustruen har ret, men ikke pligt til at underskrive, men så tilføjer man, at hun kan gå hen til skattevæsenet og få lov til at se selvangivelsen. Det siger jo, at folketinget, da det vedtog denne formulering om hustruens principielle ret, regnede med, at der kunne være tilfælde, hvor hun af rent praktiske grunde ikke kunne nyde denne ret, altså ikke kunne komme til at underskrive. Vi har ikke ment, at vi på det område kunne foreslå en ændring af ligningsloven, men vi har

[Aksel Larsen.]

ment, at det var rimeligt at forlange, at hustruen i hvert fald skulle være den, der skrev under for sin indkomsts vedkommende.

Jeg kan ikke indse, at en sådan reform på nogen måde kunne lægge gift for en videregående skattereform, og jeg kan ikke indse, at det skulle kunne røre ved det principielle skattelovsgrundlag her i landet, men jeg må jo tage de fremførte bemærkninger til efterretning og så håbe, at hvis vi ikke i denne omgang får reformer i den retning, vi her har foreslået, beskedne reformer og ikke i særlig grad principielle reformer, men praktiske reformer, så er der vel skabt sikkerhed for, at vi på en eller anden måde får en mere retfærdig skatte-lovgivning, hvad disse problemer angår, gældende i hvert fald fra det følgende skatteår.

Hagen Hagensen: Om det foreliggende lovforslag blot dette, at der er jo mange andre ting end dem, der er taget med her, der trænger sig på, og det er derfor, det vil være rimeligt at få det med ind i et virkeligt skattereforarbejde.

Til den højtærede finansminister må jeg have lov til at sige, at vi synes, at selv om det måske kan være personaleforhold og andre ting, der gør det vanskeligt at blive færdig, er forholdet det, at der undertiden må ventes meget længe på at komme videre med disse ting. Der bankes på dørene, og der kommer faktisk ikke noget ud fra rummene; vi skulle jo gerne se at få klaret disse ting forholdsvis snart. Det var ikke blot i foråret, der har været tale om dem; det ligger også længere tid tilbage. Tanken skulle vel ikke være den, når der har været stilhed om viderebehandlingen af særbeskatningsforslaget fra det blev lagt hen i maj, hvor det var baseret på en kildeskatordning, at man ville se resultatet af valget, ville se, om der nu var mulighed for en kildeskat eller der ikke var det? Må vi dog ikke have lov til at sige det på den måde: var det ikke rimeligt, om det mere virkelighedsnære arbejde blev fremmet, de ting, som vi stort set alle sammen er enige om at skulle i gang med? Hvorfor får vi ikke disse ting frem? Så kan de andre ting, der vel ikke er så virkelighedsnære, jo godt få lov til at vente nogen tid.

Finansministeren (Poul Hansen): Ja, jeg vil blot sige til det ærede medlem hr. Hagen Hagensen, at der har været arbejdet også sommeren igennem med dette spørgsmål. Det er sådan i øjeblikket, at når vi må regne med, at kildeskatforslaget kommer lidt senere, end vi egentlig havde tænkt os, er det for ikke at forsinke de andre opgaver. Vi tager virkelig et sådant hensyn til oppositionen. At vi så ikke altid kan få den til at tro på det, er jo en anden sag. Det kan jo være, at det ikke er, fordi der er noget i vejen med os, men måske med andre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Peter Nielsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget vedrørende forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1965-66.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget Bækgaard har meddelt mig, at han ønsker til socialministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren foranledige ændring i sygeforsikringsloven, så hjemmeværende unge over 16 år kan vedblive at være medlem af fortsættelseskasserne?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 15. december kl. 14³⁰ med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om pension i udlandet m. v.).

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme.

[Formanden.]

3) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsettelse af en kommission til undersøgelse af visse forgiftnings- og forurensningsfarer [af Morten Lange m. fl.].

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviser formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 14³⁰.

33. møde.

Tirsdag den 15. december kl. 14³⁰.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om valutaforhold m. v. har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Medlem af folketinget Poul Dam har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for kulturelle anliggender at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren overveje, hvordan der kan sikres befolkningen adgang til at se biografilm, navnlig med henblik på tilfælde, hvor en bevilling pludselig opgives, eller tilfælde, hvor en bevilling ikke kan udnyttes, fordi der disponeres over biograflokalerne til andre formål?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Medlem af folketinget Kai Moltke har meddelt mig, at han ønsker til boligministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvilke oplysninger kan ministeren give vedrørende de sidste års indretning af lejligheder og værelser i tagetager i ældre ejendomme med hensyn til sådant byggeris omfang og udlejningspris? Gennemføres der nogen effektiv kontrol med sådant byggeri?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et tidligere anmeldt forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Skræppenborg-Nielsen): Herved tillader jeg mig at fremsætte forslag til folketingsbeslutning vedrørende en påtænkt ekspropriation af arealer i Ho-Oksby og Ål kommuner.

I skrivelse af 14. november 1964 til folketingets finansudvalg, finansudvalgets aktstykke nr. 72, anmoder den højtærede forsvarsminister om finansudvalgets tilslutning til ved ekspropriation at erhverve nogle nærmere anførte arealer med et samlet tilliggende på ca. 1.840 ha beliggende i Ho-Oksby og Ål kommuner i Sydvestjylland til brug ved øvelser for forsvaret.

I et for nylig afholdt samråd i finansudvalget om sagen har den højtærede forsvarsminister oplyst, at de samlede udgifter ved ekspropriation m. v. må antages at ville andrage et beløb på mellem 15 og 20 mill. kr. Af hensyn til beløbs størrelse og ikke mindst af hensyn til de store menneskelige problemer m. v., som en ekspropriation uvægerlig vil medføre, har mit parti ment det rigtigst, at debatten om og afgørelsen af denne sag bør foregå i folketinget og ikke i finansudvalget. Dette alene er baggrunden for vort forslag til folketingsbeslutning.

Mit partis stilling til den højtærede forsvarsministers ansøgning er ganske klar. Vi vil ikke være med her, og derfor foreslår vi samtidig, at folketinget opfordrer den højtærede forsvarsminister til at tilbagekalde sin skrivelse til finansudvalget. Vi foreslår den højtærede forsvarsminister, at han lader menneskene og jorden i eventyrets land i Sydvestjylland i fred.

Jeg skal naturligvis anbefale vort forslag til en velvillig og hurtig behandling her i folketinget.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte forslag til folketingsbeslutning vil blive omdelt.